

Textos per a la diversitat d'idees, la reflexió i la memòria

Dissidències sobre una guerra

Mòbils

Aquesta miserable i fanàtica salvatjada no és només un xoc entre geometries estratègiques, la que construeix torres de capital especulatiu i la que socava sòtans per al Dr. No dels condemnats de la Terra (...) No donem suport a una altra lluita entre el Bé i el Mal, des de fanatismes enfrontats, ni de civilitzacions, eixa guerra de les galàxies inventada per alguns sociòlegs. Hi ha causes i monstruosos efectes. Que el que ha ocorregut no es convertesca en una festa de la bandera i la revenja.

Manuel Vázquez Montalbán

Objectiu: l'Afganistan

Ningú no ha intervingut mai per a defensar la població afganesa. Però mai s'ha interromput el subministrament d'armes a les faccions en lluita, mitjançant els seus aliats externs. Les fàbriques d'armament espanyoles, tant privades com estatals, tenen com a clients als països còmplices del règim taliban, al qual han reconegut com a Govern legítim de l'Afganistan: Pakistan, Aràbia Saudita i els Emirats Àrabs Independents (...)

La població de l'Afganistan, víctima impotent i innocent, potser rebrà ara el colp de gràcia a mans d'aquells que haurien d'haver intervingut per a protegir els seus drets. Bombardejar l'Afganistan no és la solució. Fer taula rasa d'un país per acabar amb un home, presumpte responsable dels recents atemptats terroristes en sòl nord-americà, és desproporcionat. Un acte de barbàrie. I les víctimes, de nou, seran ciutadans civils.

Anna Tortajada

Tots els horrors

El testimoni l'aporta un sacerdot d'origen alemany, P. Simens: "El matí era clar i lluminós. De sobte, vaig notar una gran resplendor, com de flash fotogràfic... Vaig córrer la finestra per veure què passava, però la resplendor em va cegar la vista. (...) Com a mitja hora després de l'explosió, una processó de gent va començar a passar per casa nostra... Molts estaven ensagnats i havien patit cremades. Vam tractar de donar-los uns primers auxilis i vam ficar tots els que vam poder a la capella. Alguns tenien horribles ferides a les extremitats i a l'esquena. El pare Nektet, que abans de prendre els hàbits havia estudiat Medicina, va auxiliar als ferits, però a penes si teníem benes... Algunes mares abraçaven els seus fills ferits... A migdia va arribar el pare Kepp amb les germanes. La seua casa s'havia cremat i s'havia enderrocat per complet..."

¿Nova York, 11 de setembre de 2001? No: Hiroshima, 6 d'agost de 1945 (...)

Les dues dates formen part de la Història de la ignomínia. Cadascuna a la seua escala.

Bush diu que va a haver-hi una guerra entre el Bé i el Mal. No trobe el Bé enlloc.
Javier Ortiz

Els àrabs van perdre el segle XX

Els moviments islamistes actuals apareixen a partir de mitjan dels anys seixanta (...) amb el col.lapse dels moviments nacionalistes (...) En el sorgiment i el desenvolupament dels moviments islamistes van participar les potències occidentals, i en especial Estats Units (...) Aquests moviments islamistes s'han anat fragmen-

tant, escindint, i han començat a actuar segons la seua pròpia dinàmica (...) El col.lapse del nacionalisme àrab que va ser una ideologia combatidíssima, va dur al ressorgiment dels grups islamistes. Per tal d'acabar amb un enemic, se'n va crear un altre que ha eixit molt més indisciplinat i menys controlable (...) Tinc la sensació que el segle XX és un segle perdut per al món àrab. I això és terrible (...) Amb els fonamentalismes no s'acabarà fins que no s'acabe amb la misèria (...) Hem de posar-nos a reflexionar seriosament, tractar d'entendre per a arribar a conèixer. Anem a renunciar als tòpics i als llocs comuns. Vull dir que el nostre esforç per tractar d'arribar a conèixer el món àrab ha de ser major.

Pedro Martínez Montávez

¿Xoc de civilitzacions?

¿N'hi ha valors superiors a d'altres? Per a mi, els valors democràtics són superiors als teocràtics. Preferisc un Estat que no es sotmeta a una teologia, com els totalitarismes o les teocràcies, i des d'aquest punt de vista considere que certs règims polítics són superiors a d'altres. Però no puc emprar aquesta mateixa frase per a les civilitzacions. Perquè la civilització, si és que aquesta paraula té cap sentit, inclou la poesia, la pintura, les maneres de ser, d'organitzar la família, i en aquests camps no és possible parlar de superioritat en el mateix sentit que en el cas dels règims

polítics. Les civilitzacions són conjunts enormes, inabastables, i, per tant, cap discurs del tipus "açò és millor que allò" significa gran cosa. Aquest ús del terme civilització és completament abusiu.

Tzvetan Todorov

La guerra xarxa

La nostra organització econòmica i social i les nostres institucions polítiques han engendrat el fenomen que avui hem de combatre, inclòs Bin Laden, que va aprendre amb la CIA. En el llarg termini, necessitem absolutament reformar en profunditat el nostre món, superant l'exclusió social i l'opressió de les identitats. En el curt termini, estem en guerra.

Manuel Castells

Paciència i educació

L'"Islam" i "Occident" són banderes inadequades per a seguir-les cegament. Naturalment, alguns correran darrere d'elles, però el que les generacions futures es condemnem a elles mateixes a guerres i patiments sense parar-se a reflexionar, sense mirar a les seues històries d'injustícia i opressió dependents entre si, sense intentar l'emancipació comuna i la il·lustració mútua, sembla que és obstinar-se molt més d'allò necessari. La satanització de l'Altre no és una base suficient per a cap classe de política decent, i molt menys

ara que l'arrelament del terrorisme en la injustícia i la misèria es poden reconduir, i els terroristes poden ser aïllats o dissuadits amb facilitat o, si no, posats fora de combat. Cal paciència i educació, però la inversió compensa més que els nivells encara majors de violència i patiment a gran escala.

Edward W. Said

Estat de dret, immigració i "terrorisme islàmic"

A Espanya, en contra del que s'ha pogut entendre a través d'algunes cròniques o declaracions recents, la població immigrant marroquina i algeriana no és un potencial niu de terroristes a l'espera de venjar-se d'Occident; ni tan sols estan relacionats amb els sectors més conservadors i tradicionalistes de la comunitat oficial islàmica d'Espanya vinculats a certes ambaixades integristes, perquè en la seua immensa majoria ni se senten representats ni identificats amb ells (...), sinó que són gents que en la seua pràctica totalitat es dediquen a treballar de sol a sol per tractar desesperadament de millorar les seues difícils existències. És més, valoren com ningú l'Estat de dret i les llibertats de què s'han vist desposseïts amb massa freqüència.

Gema Martín Muñoz

Bombardejar un poble pobre

En compte d'ajudar l'Afganistan, en compte d'enviar-los ajuda fa 10 anys, per a reconstruir les seues ciutats i la seua cultura i crear un nou centre polític que anés més enllà del tribalisme, vam deixar que es podriren. Sarajevo es va reconstruir, però no Kabul. Es va muntar una democràcia, d'aquella manera, a Bòsnia. No a l'Afganistan. Es van reobrir escoles a Tuzla i a Travnik, no a Jaladabad. Quan van arribar els talibans i van penjar tots els seus oponents, tallant els braços dels lladres, lapidant les dones per adulteri, els EUA van considerar aquesta colla horrible com una força d'estabilitat després dels anys d'anarquia.

Robert Fisk

L'adversari

Era l'11 de setembre. Desviats de la seua missió ordinària per pilots decidits a tot, els avions es llancen cap al cor de la gran ciutat, resolts per abatre els símbols d'un sistema polític detestat. Molt ràpid: les explosions, les façanes que cauen a troços, els enderrosos amb un estrèpit infernal, els supervivents que fugen espordítics, coberts de runes. I els mitja que transmeten la tragèdia en directe...

¿Nova York, 2001? No, Santiago de Xile, 11 de setembre de 1973. Amb la complicitat dels Estats Units, colp d'Estat del general Pinochet contra el socialista Salvador Allende, i bombardeig intensiu del palau presidencial per les forces aèries. Desenes de morts i l'inici d'un règim de terror que es prolongarà durant quinze anys...

Més enllà de la legítima compassió per les víctimes innocents dels odiosos atemptats de Nova York, ¿com no reconèixer que els propis Estats Units no són -no més que cap altre- un país innocent? ¿No ha participat en accions polítiques violentes, il·legals i amb freqüència clandestines a Amèrica Llatina, Àfrica, Orient Mitjà, Àsia... la conseqüència de les quals és una tràgica sèrie de morts, "desapareguts", torturats, empresonats, exiliats...?

Ignacio Ramonet

ENXARX @ TS

Albert Sansano

"HEURESIS"
Heuresis és un defineix a si mateix com a Revista Electrònica i Revista d'Investigació Curricular i Educativa, és una interessant aposta de les més reconegudes firmes del pensament pedagò-

gic progressista del país. Dirigida per J. Félix Angulo (Universitat de Cadis), té un Consell de Redacció de luxe amb prestigiosos professors universitaris -Juan Manuel Álvarez (Complutense), Javier Barquín (Màlaga), José Contreras

(Barcelona), Juan Fernández (Almeria), José Gimeno (València), Juan Bautista Martínez (Granada), Àngel I. Pérez (Màlaga) Jurjo Torres (A Coruña) - i es beneficia de les facilitats brindades per Internet.

Heuresis pretén constituir-se com a plaça pública provisional i canviant, i sempre oberta a la participació dels seus usuaris i lectors. Però en tant que revista electrònica Heuresis no vol ser una publicació neutral ni asèptica, sinó compromesa, defensora de la llibertat d'expressió, recolzada en l'argumentació i el debat crític per tal de contribuir també a estendre el debat sobre les conseqüències de les distàncies existents entre infòracs i infopobres. Però Heuresis és també una Revista d'Investigació Curricular i Educativa, compromesa amb una manera de comprendre i actuar en educació distinta de la que el conservadurisme i el mercantilisme polític i econòmic volen imposar.

EDUALTER
<http://www.pangea.org/edualter/>

Aquesta pàgina recull campanyes i propostes pedagògiques per treballar temes d'actualitat i dates assenyalades al voltant de temes com Educació per la Pau, la Interculturalitat i el Desenvolupament, etc. Pots trobar i anunciar tot tipus d'activitats: cursos, tallers, jornades, conferències, exposicions.

EDUALTER conté més de 400 fitxes de llibres i materials (vídeos, jocs...) i propostes pedagògiques que es poden utilitzar per treballar tant a nivell d'educació formal com no-formal. Algunes estan en format Web, i d'altres en els seus formats originals (Word, PDF...), perquè les pugues imprimir i utilitzar directament.

Completa la pàgina un llistat de persones i de grups que treballen o estan relacionats amb aquest camp.

NATURA VALENCIANA

Les Solanàcies

Joan V. Pérez Albero

La família de les Solanàcies comprèn uns 90 gèneres i quasi 3.000 espècies, algunes de les quals ens són molt properes com a plantes comestibles o com a tòxiques i/o medicinals.

Entre les Solanàcies conreades com a comestibles tenim les del gènere *Solanum*: la tomaquera (*Solanum lycopersicum*), la patatera o creïllera (*Solanum tuberosum*), l'albergínia (*Solanum melongena*); o del gènere *Capsicum*, com la pebrerera (*Capsicum annuum*).

Altres Solanàcies són molt riques en alcaloides tòxics, com la nicotina del tabac (*Nicotiana tabacum*), l'atropina de la belladona (*Atropa belladonna*), la hiosciamina del jusquià (castellà: beleño) (*Hiosciamus albus*, *H. niger*) o l'estràmon (Datura stramonium), de composició i propietats medicinals molt semblants a les de la belladona o el jusquià.

Aquestes plantes han estat conegudes des de ben antuvi per les seues propietats tòxiques i/o medicinals. Refregant els ulls amb fulles de belladona es paralitzen els nervis que contrauen l'iris, i la pupil·la queda dilatada; aquesta propietat de l'atropina és aprofitada avui pels oculistes per a fer reconeixements de l'interior del globus ocular. Les lavatives de suc de jusquià produeixen en el cos una sensació d'ingravidesa, de que s'està volant; per això, fou molt utilitzat per les bruixes en les seues festes; d'aquí la imatge literària i gràfica de la bruixa volant muntada damunt d'una granera. Passat l'efecte de la droga roman una sensació de benestar i somni profund, com confirma el refrany castellà: "A quien toma beleño no le faltará el sueño". Les propietats d'aquesta planta d'agilitzar la memòria, la imaginació i l'expressió la feren molt utilitzada en el S. XVIII per poetes i oradors. A les farmacopees de tot el món es descriu com preparar olis i bàlsams de jusquià per combatre l'asma, la tos i els mals d'oida. Els cigarrets de jusquià juntament amb estràmon s'han utilitzat durant molt de temps com un potent antiàsmic.

Del tabac no cal parlar-ne: tota la planta té un alcaloide molt tòxic, la nicotina, a la qual l'organisme dels fumadors acaba habituant-se i que utilitzada en xicotetes dosis actua com a estimulants del sistema nerviós.

A ESCENA

Un passeig per les nostres sales teatrals

Bàrbara Lefèvre

L'activitat teatral segueix el ritme del calendari escolar. Comença coincidint amb l'inici de les classes i conclou a final de curs. A la ciutat de València reobri El Micalet amb una programació destacada, i Espai Moma ha obert la temporada amb *Inciendiaris*. Amb la presentació de *Ruah*, entre l'11 i el 16 de desembre la companyia de dansa de Vicente Sáez celebra a l'Espai Moma el seu desè aniversari. La dansa no està massa reconeguda pel públic i, per això, cal felicitar les entitats que aposten per aquesta modalitat expressiva. La dansa ens parla amb els seus idiomes, l'expressió corporal i la música, llenguatges massa desconeguts encara per la majoria del públic.

Entre la programació de l'Olympia, en novembre destaca la presència de l'humor negre d'Agatha Christie amb *Diez negritos*, dirigida per Ricard Reguant. A més, la sala ha programat altres espectacles com ara *Familia*, una comèdia dirigida per Carles Sans (El Tricicle), i

Besos (Carles Alberola), d'Albena Teatre.

La Sala l'Horta ofereix dos espectacles infantils i dos per adults, a més d'un concert solidari el 23 de desembre. El dia 2 d'eixe mes està programat l'espectacle de producció pròpia *Follow me*, una comèdia antiromàntica de Roberto García, guanyadora del premi de la Generalitat a la millor escenografia de l'any.

D'altra banda, els teatres públics del cap-i-casal - Principal, Rialto, Talia, Moratín, Escalante, Palau de la Música, la Beneficència-completen el panorama d'una oferta teatral complementària, apta per a tots els gustos. Però, amb tot el ventall d'obres -de les que només n'hem oferit una xicoteta mostra-, cal preguntar-se si la Conselleria de Cultura disposa de fons suficients per subvencionar els espectacles de les sales privades i gestionar els de les públiques, sobretot després de la milionària despesa invertida a Sagunt en un macromuntatge com *Las Troyanas*.

La Sala l'Horta presenta una nova programació pel públic infantil

El projecte Sala l'Horta-Teatre dels Xiquets de València segueix apostant pel teatre infantil, amb espectacles de tres companyies del país. Dos d'ells són estrenes, *Paraules a les butxaques*, de la companyia Combinats, i *Aladí i el geni de la llàntia*, de Teatre de la Caixaeta. També s'exhibirà *Les tres porquetes* de L'Horta Teatre. L'objectiu d'aquests espectacles és formar al públic jove i fomentar l'afició pel teatre.

Paraules a les butxaques és una nova producció infantil amb text de Juli Disla, que tracta de tres històries diferents, relacio-

nades amb els noms, els colors i els números. És per a xiquets a partir de 3 anys i estarà a la sala fins a desembre. *Les tres porquetes* és una comèdia musical amb text, música i direcció de Roberto García i està programada per a xiquets a partir de 7 anys. Es podrà veure durant els mesos de gener i febrer. Vicent Vila és l'autor del text d'*Aladí i el geni de la llàntia*, un espectacle dirigit per Gemma Miralles. El muntatge interpreta la història de "Les mil i una nits", mitjançant un llenguatge còmic i poètic. L'obra és per a xiquets a partir de 6 anys, i es representarà en febrer i març.

1976-2001. 25è aniversari de la publicació de *Veles i vents* i *El llibre de Pau*, dues eines clau per a l'ensenyament en valencià

Dijous, 29 de novembre de 2001. 19.30 h.

TAULA RODONA

Amb Ferran Zurriaga, Alfred Ramos, Teresa Pitxer, Manuel Boix i Empar de Lanuza.
Lloc: Aula Magna de la Universitat de València - Estudi General, carrer de la Nau, 2, València.

Organitza: Fórum de debats de la Universitat de València.
Col·laboren: Moviment Cooperatiu d'Escola Popular del País Valencià (MCEP-PV), Sindicat de Treballadors i Treballadores de l'Ensenyament del País Valencià-Intersindical Valenciana (STEP-IV).

